

VELFÆRDSMINISTERIET

Forvaltningsjura

J.nr. 2008-8477

Dato: 15. oktober 2008

Notat**om****ophør af vederlæggelse efter vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2.***Notatet er renskrevet og anonymiseret af Indenrigs- og Sundhedsministeriet, den 27. maj 2024*

En kommune har den 4. september 2008 forespurgt, hvornår vederlæggelse af et kommunalbestyrelsesmedlem ophører på grund af sygdom. Den konkrete sag vedrører et kommunalbestyrelsesmedlem, der har været fraværende (helt eller delvist) i en periode på under tre måneder, hvorefter det klarlægges, at vedkommende kommunalbestyrelsesmedlem fremadrettet vil være fraværende i mere end 1 måned på grund af sygdom, og der derfor indkaldes en stedfortræder efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse.

Kommunen ønsker oplyst, hvornår 9 måneders perioden i vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, regnes fra. Er det fra det tidspunkt, hvor stedfortræder indkaldes, eller er det fra det tidspunkt, hvor fraværet er påbegyndt (dvs. et tidspunkt der ligger forud for indkaldelsen af stedfortræder), eller er det evt. fra det tidspunkt, hvor man får klarlagt at vedkommende vil være fraværende pga. sygdom?

Kommunen forespurgte endvidere, om kommunalbestyrelsesmedlemmet i forhold til vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, i givet fald har ret til alle sin vederlag, eller om kommunalbestyrelsesmedlemmet kun har ret til enkelte vederlag. Kommunen spurgte konkret, om det var en betingelse for, at en sygemeldt udvalgsformand kunne få udvalgsformandsvederlag under sit fravær, at stedfortræderen — der er indkaldt efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse — ligeledes har overtaget udvalgsformandsposten.

Kommunen henviste herved til, at der i § 28 i lov om kommunernes styrelse er særlige regler for udpegning af et nyt udvalgsmedlem ved et udvalgsmedlems forfald i mere end 1 måned, samt til § 22, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter udvalgene (bortset fra økonomiudvalget) selv vælger deres formand.

1. Beregning af 9 måneders perioden efter vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2.

Ophør af vederlæggelse er reguleret i vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 1, jf. bekendtgørelse nr. 1461 af 19. december 2005 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv.

Bestemmelsen modificeres af vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, således at et kommunalbestyrelsesmedlem under særlige betingelser kan få vederlag i indtil 9 måneder.

Det følger af vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 1, at:

”Vederlæggelse efter § 2, § 3, § 7, § 9, § 12, § 14-18 og § 19, stk. 1, ophører med udgangen af den måned, hvor den pågældende fratræder det enkelte hverv eller i en uafbrudt periode på 3 måneder ikke har varetaget dette.”

Efter vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, følger:

”Ved fravær på grund af sygdom, graviditet, barsel og adoption, hvor stedfortræder af denne grund er indkaldt efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, er der dog ret til vederlag i indtil 9 måneder.”

Det følger af § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, at når kommunalbestyrelsens formand får meddelelse om eller på anden måde får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i varetage sine kommunale hverv i en forventet periode af mindst 1 måned på grund af sin helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende, indkalder formanden stedfortræderen til førstkommende møde i kommunalbestyrelsen.

Af kommentaren til § 15, stk. 2 i lov om kommunernes styrelse (Hans B. Thomsen mfl., DJØF's forlag, 1. udgave, 2004, s. 86), fremgår, at det forhold, at et medlem vil være forhindret i at deltage i kommunalbestyrelsens møder, ikke kan begrunde, at bestemmelsen bringes i anvendelse, når medlemmet dog vil have mulighed for at deltage i udvalgsmøder eller varetage andre kommunale hverv. Der skal således være tale om en absolut og varig forhindring, der forventes at strække sig over en periode på mindst en måned, og som kan henføres til en af de i bestemmelsen anførte forfaldsgrunde.

Det følger således forudsætningsvis af vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, at der skal være tale om en absolut forhindring for varetagelse af hvervet, førend kommunalbestyrelsesmedlemmet kan få vederlag i op til 9 måneder. Det må som udgangspunkt medføre, at ”drypvis” fravær, f.eks. ved at kommunalbestyrelsesmedlemmet udebliver fra hvert 2. møde eller kun varetager nogle af hvervene, ikke udgør en absolut forhindring, hvorved ophør af vederlag i forbindelse med det ”drypvis” fravær er reguleret af bekendtgørelsens § 30, stk. 1.

Det fremgår af vederlagsvejledningen pkt. 6.2. (Vejledning nr. 9 af 9. februar 2007 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv), at det efter vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, er en betingelse for at modtage vederlag i indtil 9 måneder, at kommunalbestyrelsen i hele denne periode har truffet beslutning om at indkalde en stedfortræder som følge af en af de i § 30, stk. 2, nævnte forfaldsgrunde, jf. § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse.

Dette må betragtes som udtryk for et krav om, at kommunalbestyrelsen skal have taget stilling til forfaldets absolutte karakter, for at et medlem har krav på vederlag i op til 9 måneder ved f.eks. sygdom. Dette indebærer endvidere, at kommunalbestyrelsesmedlem kun har krav på vederlag i 9 måneder, hvis betingelserne for indkaldelse af stedfortræder er opfyldt i alle 9 måneder. Såfremt betingelserne således bortfalder inden 9 måneder, er der alene krav på vederlag frem til tidspunktet for bortfaldet af betingelserne.

Vejledningen findes derimod ikke at kunne tages til indtægt for, at det forhold, at kommunalbestyrelsen evt. først sent i et sygdomsforløb beslutter at indkalde stedfortræder giver det fraværende kommunalbestyrelsesmedlem krav på 9 måneders vederlæggelse fra beslutningen om stedfortræderindkaldelse træffes.

Det kan heller ikke af ordlyden af § 30, stk. 2, udledes et krav om, at stedfortræder har været indkaldt i samtlige 9 måneder. Såfremt der er tale om pludselig sygdom, vil det være vanskeligt at have indkaldt en stedfortræder for hele (sygdoms)perioden! fra starten af sygdomsperioden, hvorfor det næppe kan være en betingelse, at der skal være indkaldt en stedfortræder fra starten af sygdomsperioden.

Indenrigsministeriet har i et telefonnotat af 8. juni 2000 udtalt sig om, hvornår vederlæggelse af et kommunalbestyrelsesmedlem ophører på grund af sygdom, og hvorvidt tidligere sygdomsperioder skal medregnes i perioden i forhold til den dagældende § 31 i vederlagsbekendtgørelsen. Efter den dagældende § 31, stk. 1, ophører vederlæggelsen med udgangen af den måned, hvor den pågældende fratræder hvervet eller i en uafbrudt periode på 3 måneder ikke har varetaget dette. Efter den dagældende § 31, stk. 2, er der dog ret til vederlag i indtil 9 måneder ved fravær på grund af sygdom, graviditet, barsel og adoption. Det fremgår af telefonnotatet, at bestemmelsen i § 31, stk. 2, knytter sig som en undtagelse til hovedreglen i § 31, stk. 1, hvorefter vederlæggelsen bl.a. ophører med udgangen af den måned, hvor et kommunalbestyrelsesmedlem i en uafbrudt periode på 3 måneder ikke har varetaget dette.

Indenrigsministeriet udtalte i den forbindelse, at på den baggrund må ordene "i indtil 9 måneder" skulle forstås som "i en uafbrudt periode på indtil 9 måneder", hvilket resultat ikke er i modstrid med ordlyden af den dagældende § 31, stk. 2, i vederlagsbekendtgørelsen. Det fremgår endvidere af telefonnotatet, at en tidligere sygdomsperiode således ikke skal medregnes ved beregningen af tidspunktet for ophør af vederlæggelsen. Der vil dog efter omstændighederne ud fra omgængelsesbetragtninger kunne ske sammenlægning af to fraværsperioder ved beregning, jf. § 31, stk. 2, af tidspunktet for ophør af vederlæggelsen.

Det konkluderes i telefonnotatet, at et kommunalbestyrelsesmedlem i princippet vil have ret til vederlag i 9 måneder —regnet fra den seneste sygdomsperiodes begyndelse— under forudsætning af, at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, at betingelserne i § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse for indkaldelse af stedfortræder af den nævnte forfaldsgrund er opfyldt i hele denne periode. En tidligere sygdomsperiode skal som hovedregel ikke medregnes ved beregningen af tidspunktet for ophør af vederlæggelsen.

Den nugældende § 30, stk. 2, i vederlagsbekendtgørelsen er — som ovenfor nævnt - en undtagelse til § 30, stk. 1. På baggrund af ovenstående må perioden på de 9 måneder, hvor der er ret til vederlag, således beregnes fra sygdomsperiodens begyndelse, under forudsætning af at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, at betingelserne i § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse for indkaldelse af stedfortræder af den nævnte forfaldsgrund er opfyldt i hele denne periode. Perioden må således begynde ved begyndelsen af det fravær, som danner grundlag for indkaldelsen efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Hvornår det nærmere er, må bero på kommunens konkrete vurdering i den enkelte situation.

2. Hvilke vederlag er omfattet af vederlagsbekendtgørelsens 30, stk. 2.

Det fremgår af vederlagsbekendtgørelsen, at vurderingen af, om vederlæggelse skal ophøre efter vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 1, skal foretages i forhold til hvert enkelt vederlag for sig, idet vederlæggelse for varetagelse af de enkelte —selvstændigt vederlagte— hverv kan ophøre hver for sig, f.eks. hvis udvalgsmedlemmet ikke deltager i udvalgsmøder, men fortsat deltager i kommunalbestyrelsesmøder.

Det er som ovenfor under punkt 1 nævnt en forudsætning for anvendelse af vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, at der er indkaldt en stedfortræder efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, og herved at der er tale om absolut forfald. Det er således en forudsætning, at kommunalbestyrelsesmedlemmet ikke varetager nogle af sine hverv, hvorefter der ikke – i modsætning til vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 1, - er grundlag for at foretage en konkret vurdering i forhold til de enkelte vederlag. Det fraværende kommunalbestyrelsesmedlem må således have ret til den samlede vederlæggelse for sine hverv efter § 30, stk. 2.

Det fremgår af vederlagsvejledningen, at hvilket vederlag kommunalbestyrelsesmedlemmet efter vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, har ret til under sit fravær, afgøres af hvilke hverv den pågældende er valgt til. Et kommunalbestyrelsesmedlem, der efter at være gået på barsel bliver valgt til hvervet som formand for et stående udvalg i en kommune med delt administrativ ledelse, har f.eks. ret til vederlag i overensstemmelse med bestemmelserne herom fra det tidspunkt, hvor valget gælder fra.

Det fremgår imidlertid ikke af vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, at det er en betingelse, at den indkaldte stedfortræder indtræder i de samme hverv, som det fraværende kommunalbestyrelsesmedlem.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at det følger af § 22, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, at udvalgene selv vælger deres formand, med undtagelse af økonomiudvalget. Det følger af den kommenterede styrelseslov til § 22, stk. 1 (Hans B. Thomsen mfl., 1. udgave, 2004, DJØF's forlag, s. 145), at kommunalbestyrelsen således ikke har kompetence til at træffe beslutning om valg af udvalgsformand.

Endvidere følger det af § 28, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, at når et udvalgsmedlem, har forfald i mindst 1 måned, kan den gruppe, der har indvalgt ham, bestemme, at et andet medlem indtræder i udvalget, så længe hindringen varer. Det fremgår af den kommenterede styrelseslov til § 28, stk. 2, (Hans B. Thomsen mfl., 1. udgave, 2004, DJØF's forlag, s. 167 fl.), at hvis valggruppen ønsker at udpege stedfortræderen for det kommunalbestyrelsesmedlem, der har forfald i udvalget, må udpegningen afvente, at kommunalbestyrelsen har godkendt den pågældende stedfortræders indtræden i kommunalbestyrelsen. Når betingelserne er opfyldt, er det overladt til gruppens egen afgørelse, om den ønsker, at et andet medlem skal indtræde i udvalget, cf. § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse om borgmesterens indkaldelse af stedfortræder. Hvis det er en ledig plads, der er opstået, som følge af et kommunalbestyrelsesmedlems forfald, behøver pladsen ikke at besættes med den, der i kommunalbestyrelsen er indtrådt som stedfortræder for den pågældende.

En indkaldt stedfortræder indtræder således ikke automatisk i de hverv, som den fraværende kommunalbestyrelsesmedlem hidtil har varetaget. Dette sammenholdt med ordlyden af vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, må medføre, at det ikke kan anses for en betingelse for, at det fraværende kommunalbestyrelsesmedlem opnår ret til alle vederlag i sygdomsperioden, at stedfortræderen indtræder i de samme poster.

Såfremt betingelserne i vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, er opfyldt, har det fraværende kommunalbestyrelsesmedlem således i sygdomsperioden ret til vederlag for de hverv, den pågældende er valgt til, uanset om den indkaldte stedfortræder indtræder i de samme hverv, som det fraværende kommunalbestyrelsesmedlem hidtil har varetaget.

På den baggrund indstilles det, at kommunen meddeles følgende:

- At 9 måneders-perioden i vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, beregnes fra begyndelsen af det absolutte fravær, der danner grundlag for kommunalbestyrelsens indkaldelse af en stedfortræder efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Det er betingelserne for indkaldelse af en stedfortræder efter § 15, stk. 2, der skal være opfyldt i hele perioden, og som danner grundlag for kommunalbestyrelses efterfølgende indkaldelse efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Hvornår det nærmere er, må bero på kommunens konkrete vurdering i den enkelte situation.

- Der kan ikke af vederlagsbekendtgørelsens § 30, stk. 2, udledes en betingelse om, at den indkaldte stedfortræder skal indtræde i de samme udvalgsposter, som det fraværende kommunalbestyrelsesmedlem, for at det fraværende medlem kan opnå ret til alle vederlagene i perioden. Såfremt betingelserne i § 30, stk. 2, er opfyldt, har det fraværende kommunalbestyrelsesmedlem således i sygdomsperioden ret til vederlag for de hverv, den pågældende er valgt til, uanset om den indkaldte stedfortræder indtræder i de samme hverv, som det fraværende kommunalbestyrelsesmedlem hidtil har varetaget.